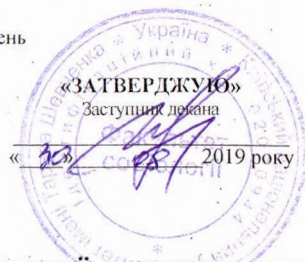

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інструментарій соціологічного опитування

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологія»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2019/2020
Семестр 3
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю залік

Викладачі: доц. Олійник О.В., ас. Ковальська С.В.

Продовжено: на 20/2021 н.р. (підпис, ПІБ, дата) «28» 08' 2019 р.

на 20_/20_ н.р. () «_»_ 20_ р.

КИЇВ – 2019

Розробник(и):

Олійник О.В., к.с.н., доцент, доцент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

(підпис) (Сидоров М.В.-С.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «28» 08 2019 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології.

Протокол від «30» 08 2019 року № 1

Голова науково-методичної комісії (Петреїко-Лисак А.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. **Мета дисципліни** – формування теоретичних знань та практичних навичок щодо формулювання запитань опитування та складання інструментарію для різного роду опитувальних методів.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:**

1. Успішне опанування курсу "Методи збору соціологічних даних"
2. Знання теоретичних основ методології проведення соціологічних досліджень

3. **Анотація навчальної дисципліни:**

Дисципліна «Інструментарій соціологічного опитування» є дисципліною вільного вибору студентів у фаховій підготовці за освітньою програмою «Соціологія» (вибірковий блок «Прикладні соціологічні дослідження»). В рамках дисципліни основна увага приділяється засвоєнню теоретичної бази та виробленню практичних навичок розробки різних видів інструментарію опитувальних методів, виявленню та запобіганню можливих помилок.

4. **Завдання (навчальні цілі):**

- формування теоретичних знань та практичних навичок щодо операціоналізації основних понять дослідження та формулювання запитань;
- формування теоретичних знань та практичних навичок щодо створення інструментарію, який би відповідав методологічним вимогам програми соціологічного дослідження;
- формування теоретичних знань щодо можливих складнощів, помилок в інструментарії, та формування навичок визначення якості інструментарію та виправлення помилок.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність обґрунтовувати доцільність використання сучасних методів збору та аналізу соціальної інформації (фк18)

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Код	Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)	Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
1.1	Знання суті соціологічного опитування, його програмування та засад складання інструментарію	Лекція, практичне, самостійна робота	виконання завдань під час практичного заняття	15
1.2	Знання суті та особливостей процедури вимірювання в соціології, поняття про критерії якості соціологічної інформації	Лекція, практичне, самостійна робота	виконання завдань під час практичного заняття	15
2.1	Вміти обирати тип опитування відповідно до мети та завдань, специфіки об'єкту соціологічного дослідження	Лекція, практичне, самостійна робота	виконання завдань під час практичного заняття	30
2.2	Володіти навичками розробки відповідного інструментарію опитування, шкалування, використовувати різні за формою і призначенням типи запитань	Лекція, практичне, самостійна робота	побудова шкали, підготовка тексту інструкцій, планування блоків запитань	20
3.1	Демонструвати вміння організувати та забезпечувати підтримку комунікації в процесі виконання групових завдань	Лекція, практичне, самостійна робота	рецензування інструментарію	10
4.1	Вміти самостійно формулювати мету, ставити конкретні задачі, дослідження, розробляти інструментарій, визначати помилки	Лекція, практичне, самостійна робота	практичні завдання, підготовка анкети	10

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання**

Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	4.1
Демонструвати вміння підготовки якісного інструментарію опитувальних методів, застосування методик перевірки інструментарію на валідність та надійність (прн26)	+	+	+	+	+	+

7. **Схема формування оцінки.**

7.1 **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання студентів:

1. виконання завдань під час практичного заняття РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 4.1 **40/24 бали**;
2. інструкції, шкали, розбиття анкети на блоки, гайди інтерв'ю РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – **40/24 бали**;
3. складання анкети РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – **15/9 балів**;
4. рецензування анкети одногрупника РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – **5/3 бали**

- підсумкове оцінювання: *залік*

7.2 **Організація оцінювання:**

1. виконання завдань під час практичного заняття: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 4.1 – впродовж всього семестру;
2. інструкції, шкали, розбиття анкети на блоки, гайди інтерв'ю: РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – після тем № 4,7, 9,12;
3. складання анкети РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – впродовж тем № 9-13;
4. рецензування анкети одногрупника РН 1.2, РН 2.1, РН 2.2, РН 3.1 – після теми №13.

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

Номер та назва теми	Кількість годин		
	лекції	практ.	самост. роб.
1 Роль інструментарію в соціологічному дослідженні	2	2	4
2 Поняття та специфіка соціологічного вимірювання. Рівні вимірювання. Класифікація шкал	2	2	4
3 Одномірне шкалювання. Оцінчні та установочні шкали. Шкалограмний аналіз	2	2	4
4 Метод парних порівнянь. Багатомірне шкалювання	2	2	4
5 Традиційні критерії якості вимірювання	2	2	4
6 Статистичні показники надійності соціологічної інформації	2	4	5
7 Специфіка інструментарію в залежності від опитувальної методики	2	4	6
8 Будова анкети для масових опитувань	2	4	6
9 Сутність анкетного запитання	2	2	4
10 Класифікація запитань за формою	2	4	4
11 Класифікація запитань за змістом та за функціями.	2	2	4
12 Поняття "проблемного" запитання. Тенденційні запитання	2	2	5
13 Сензитивні запитання	2	2	6
Разом	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 26 год.

Практичні заняття – 34 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Аверьянов Л.Я. Искусство задавать вопросы. – М., 1998. – 188 с.
2. Бутенко И.А. Анкетный опрос как общение социолога с респондентом. – М., 1989. – 177с.
3. Бутенко И.А. Использование новых технологий при опросах. // Социологические исследования, 2000, №10, с. 118-124.
4. Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження: Курс лекцій. - К: Наукова думка, 1996- С. 32-60.
5. Паниотто В. И. Качество социологической информации. Киев: Наукова думка, 1986. – С. 35 – 48.
6. Саганенко Г.И. Надежность результатов социологического исследования. – Л., 1983.- 247 с.
7. Толстова Ю.Н. Измерение в социологии. М.: Инфра-М, 1998. С. 14-51.
8. Ядов В.А. Стратегия социологического исследования: Учебное пособие. – 3-е изд. - М.: Омега-Л, 2007. – С. 69-185.
9. Tony Johnstone Young. Questionnaires and Surveys// Research Methods in Intercultural Communication: A Practical Guide. - Newcastle University, 2015. - pp.163-180.

Додаткова

1. Аванесов В.С. Тесты в социологическом исследовании. М.: Наука, 1982. – С. 13-28.
2. Батыгин Г. С. Лекции по методологии социологических исследований. Учебник для вузов. – М.: Аспект-Пресс, 1995. – С. 4-51.

3. Батыгин Г.С. Соотношение понятий и переменных в социологическом исследовании // Социологические исследования. – 1981. - №3. - С. 53-63.
4. Білуха М. Т. Методологія наукових досліджень: Підручник. — К.: АБУ, 2002. — С. 58- 122.
5. Лазарфельд П.Ф. Измерение в социологии // Американская социология: Перспективы, проблемы, методы / Под ред. Г.В. Осипова. М.: «Прогресс», 1972. - С. 134 – 149.
6. Ноэль (Э. Ноэль-Нойман). Массовые опросы: введение в методику демоскопии: <http://socioline.ru/pages/e-noel-e-noel-nojman-massovye-oprosy-vvedenie-v-metodiku-demoskopii>
7. Поннер К. Логика научного исследования: Пер. с англ. / Под общ. ред. В. Н. Садовского. – М.: 2005. – С. 5-68.